



Toezicht met Toelichting

Week van de Standaarden 2025

Vraag	Antwoord
Kan er een afwegingskader worden ontwikkeld waarmee je, bijvoorbeeld via een risicoanalyse, zorgvuldig kunt bepalen wanneer een onderzoek wordt gestart?	Ja. Bij reactief toezicht kunnen signalen worden gewogen op basis van verschillende criteria. Welke criteria daarbij worden toegepast, hangt af van de inrichting van het toezicht en de beschikbare capaciteit. Bij proactief toezicht kan het object van toezicht bepaald aan de hand van een (algemene) risicoanalyse. Daarbij worden de relevante risico's in kaart gebracht, beoordeeld op kans en impact, en gekoppeld aan maatregelen die zijn of worden ingericht om deze risico's te beperken.
Kan er nog iets worden verteld over de rol van de toezichthouder als er sprake is van een persoonsgebonden budget (misschien ook in relatie tot de rol van de sociale verzekeringsbank)? Hoe zit het met Pgb-zorgaanbieders die te maken krijgen met toezicht (of preventief een quickscan)? Ik weet dat daar ook veel gegevens worden opgevraagd, alleen is dan vaak niet in de contractstandaarden vastgelegd wat er met die gegevens gebeurt en welke afspraken daar over zijn (zoals wel is geregeld voor gecontracteerde aanbieders).	Beantwoord in sessie
Zoektocht naar waar ligt de scheiding voor functie toezichthouder en functie accountmanager bij gemeente. Wanneer overdragen van het een naar de ander.	Beantwoord in sessie
En hoe zit dit met toezicht binnen de jeugdwet? daar is toch veel meer voor nodig, o.a. een controleplan e.d.?	Beantwoord in sessie
En wat als een aanbieder niet mee wil werken? en deze gegevens niet aanlevert terwijl er is gevorderd?	Niet meewerken kan worden gezien als overtreding van de wet. De gemeente kan in opdracht van de toezichthouder bestuursdwang toepassen ter afdwinging van de medewerking. Er kan ook aangifte worden gedaan bij het OM. Als contractvoorwaarden bepalingen bevatten over medewerking verlenen, dan kunnen deze worden ingeroepen.

Er is landelijk veel verschil in de invulling van toezicht, wat zou jullie voorkeur hebben: een lokale toezichthouder of meer regionaal?	Er zijn verschillende manieren om toezicht vorm te geven, elk met eigen voor- en nadelen. Lokaal toezicht sluit direct aan bij de gemeentelijke context en inwoners, maar kan leiden tot versnippering en beperkte capaciteit. Regionaal toezicht biedt schaalvoordelen en bundelt expertise, maar kan voor inwoners minder nabij voelen en vraagt om goede samenwerking tussen gemeenten. De keuzehulp ondersteunt bij het maken van deze afweging door handvatten en vragen te bieden. Er wordt geen normatieve voorkeur gegeven voor lokaal of regionaal toezicht.
hoe kunnen we komen tot landelijke eisen / kaders voor landelijk werkende organisaties, die gelijk zijn aan bijv. eisen IGJ.	Beantwoord in sessie.
Hoe verhoudt een onderzoek zich tot de AVG?	Wanneer er bij een onderzoek door een toezichthouder in het kader van de Wmo of de Jeugdwet persoonsgegevens worden verwerkt, is de AVG van toepassing. Zodra een toezichthouder gegevens zoals cliëntdossiers gebruikt, is de AVG van toepassing. Deze verwerking vindt veelal plaats op grond van de bepalingen uit de Wmo en Jeugdwet zelf, maar kan ook gebeuren op grond van de AVG zelf: de wettelijke verplichting (artikel 6, lid 1, sub c AVG).
Hoe verhoudt de geheimhoudingsplicht zich in de jeugdwet?	Beantwoord in sessie.
De rol van De gemeentelijke rekenkamer binnen De Wmo en Jeugdwet.	De gemeentelijke rekenkamer kan onderzoek doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid, waaronder de aanpak van zorgfraude. De resultaten van dit onderzoek rapporteren zij aan de gemeenteraad.
Welke organisaties kunnen toezicht uitvoeren op de kwaliteit van Wmo-voorzieningen indien niet door de GGD wordt uitgevoerd.	Op grond van de Wmo kunnen personen worden aangewezen als toezichthouder. De wet stelt geen andere eisen. Als het toezicht op de kwaliteit van Wmo-voorzieningen niet door de GGD wordt uitgevoerd, kan de gemeente dus andere toezichthouders aanwijzen. Voorbeelden hiervan zijn lokale toezichthouders, of werkzaam in een samenwerkingsverband, zoals een regionale toezichthoudende organisatie of via intergemeentelijke samenwerking. De gemeente blijft altijd eindverantwoordelijk voor de inrichting van het toezicht.
In hoeverre mogen gemeenten informatie delen over zorgaanbieders die voor meerdere gemeenten werken?	Gemeenten mogen informatie over zorgaanbieders die in meerdere gemeenten actief zijn niet zomaar onderling uitwisselen. Het delen van gegevens en signalen moet verlopen via het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ). Het IKZ vervult hierin een centrale rol: het bundelt signalen van gemeenten, zorgverzekeraars en andere partijen, analyseert deze en verspreidt relevante informatie terug naar de betrokken partijen.
In hoeverre mogen toezichthouders van verschillende gemeenten samenwerken	Samenwerking kan op meerdere manieren. Gemeenten kunnen elkaars toezichthouder aanwijzen voor de eigen

(bijvoorbeeld binnen een samenwerkende regio)?	gemeente zodat er gemeente overstijgend kan worden gewerkt en capaciteit en expertise kan worden gebundeld. Maar toezicht kan ook verder regionaal worden georganiseerd, bijvoorbeeld in een regionale toezicht organisatie. Deze voert dan de toezichtstaken uit in opdracht van de deelnemende colleges van de regio.
Wat is jullie visie op het belang van een nauwe samenwerking tussen toezichthouders en contract- of accountmanagers?	Beantwoord in sessie.
Wat is jullie visie op de waardering en schaalindeling van toezichthouders binnen de Wmo en Jeugdwet?	De VNG ontwikkelt samen met beleidsadviseurs, gemeenten, toezichthouders en andere stakeholders een beroepsprofiel voor toezicht. Dit profiel beschrijft helder: • de taken en verantwoordelijkheden van toezichthouders (individueel of in teamverband), • de benodigde kennis, competenties en vaardigheden voor goed toezicht. Het beroepsprofiel biedt gemeenten, regionale organisaties en GGD'en inzicht in de breedte en complexiteit van de functie en vormt een praktisch handvat voor het opstellen van één of meerdere functieprofielen. Op basis van dit functieprofiel en het functiewaarderingssysteem binnen de organisatie kan vervolgens een passende waardering en schaalindeling worden vastgesteld.
Wij ervaren dat aanbieders bij toetreding tot onze Open House regelmatig discussie voeren over de verplichte aanlevering van informatie die nodig is voor de screening door toezichthouders. Soms schakelen zij juristen in die met juridische argumenten (zoals Awb, proportionaliteit, goed bestuur, gelijkheid) stellen dat directe toetreding en contractering de logische stap is. Herkennen jullie dit soort situaties, en hebben jullie tips of advies hoe hiermee om te gaan?	Ons advies is om na te gaan waar de discussie werkelijk over gaat. Bij iedere vorm van contracteren gelden eisen, bijvoorbeeld ten aanzien van screening. Discussie over de invulling hiervan, bijvoorbeeld welke gegevens moeten worden overlegd, wordt vooral voorkomen door goede kaders, heldere afspraken en uitgesproken verwachtingen. Is duidelijk welke doelen met de screening worden beoogd? Is duidelijk wanneer de screening aan deze doelen heeft voldaan, bijvoorbeeld doordat risico's voldoende zijn gedekt?
In hoeverre mag een toezichthouder tijdens een onderzoek naar een gecontracteerde zorgaanbieder informatie delen met de contractmanager?	De Wmo bepaalt dat toezichthouders en college, gevraagd en ongevraagd, gegevens met elkaar delen die van belang zijn voor de uitvoering van ieders taak. Op welk moment dit moet gebeuren bepaalt de Wmo niet. Dit is een afweging die per situatie moet worden gemaakt.

	Het is niet de bedoeling dat de toezichthouder continu het college (cq de gemandateerde ambtenaren) op de hoogte houdt van een onderzoek. Doorgaans gebeurt dit pas na afronding van een onderzoek, door het aanbieden van bijvoorbeeld een onderzoeksrapport. Het kan echter raadzaam zijn om in sommige situaties bepaalde (voorlopige) onderzoeksgegevens al wel te delen, of hierover in gesprek te gaan. Denk aan ernstige tekortkomingen vanuit een toezichtonderzoek, terwijl er op dat moment ook een nieuwe aanbesteding plaatsvindt. Toezichthouder en college wegen hierbij enerzijds hun samenwerking en anderzijds elkaars onafhankelijkheid af.
--	--

Voor meer informatie of specifieke vragen kan contact worden opgenomen:

nalevingWmoJeugdwet@VNG.nl